

HILDE INGELS PLEIT VOOR EINDELEVENSGESPREKKEN IN HEEL VLAANDEREN

“ALS HET OVER
VERDRIET
GAAT, SPAREN
MENSEN ELKAAR.
EN PRATEN ZE ER
NIET OVER.”

Tekst DOMINIQUE COOPMAN // Foto's EMY ELLEBOOG

Twee maanden voor haar moeder stierf, vroeg Hilde haar moeder om het verhaal van haar vader te vertellen. Hij was 34 toen hij stierf, zij nog geen 5. Met haar organisatie Amfora had ze al een aantal eindelevensgesprekken gevoerd, maar nu zat ze voor het eerst met doordringende vragen naast haar moeder. “Alles wilde ik weten over mijn vader”, zegt Hilde. Het gesprek werd een cadeau voor Hilde en haar moeder. “Eigenlijk ben je al je hele leven lang op zoek naar je vader,” zeg ik tegen Hilde. “Ja,” zegt ze, “dat is heel juist.” Toch belette die onderhuidse zoektocht Hilde niet om, samen met haar man en vier kinderen, zelf een gelukkig leven te leiden. Vandaag interviewt Hilde niet alleen mensen net voor ze het eindige ruilen voor het oneindige, maar geeft ze haar expertise ook door via opleidingen. “We willen met Amfora mensen opleiden om in heel Vlaanderen hetzelfde te doen. De meerwaarde voor wie afscheid neemt, is zo immens groot. Vaak krijgen vragen die een heel leven onbeantwoord bleven, toch nog een antwoord.”

Hoe is het idee voor Amfora en de eindelevensgesprekken ontstaan?

“Het was januari 2015. Ik volgde een bijscholing ‘storytelling’ voor journalisten. We moesten een project uitwerken. Voor het weekblad Tertio had ik al portretten gemaakt van mensen die niet lang meer te leven hadden. Ik wou ook iets doen in de palliatieve zorg, maar dacht aan later, als ik op pensioen zou zijn. Toen de docent op het einde van de dag zei ‘Je kan daar morgen zo mee starten’, is de bal aan het rollen gegaan. Ik begon eindelevensgesprekken te doen en Isabelle Desmidt maakte daar een boekje van, dat we aan de persoon schonken. Het is een vrij aanbod – mensen kunnen zelf een gift doen – dat wekt ook vertrouwen. Na twee jaar ben ik naast de gesprekken ook gestart met opleidingen, over hoe je de gesprekken voert en neerpent.”

De gesprekken die je al voerde voor Amfora, gaven je kracht om het gesprek over je vader te voeren met je moeder.

“Ja, ik heb met mijn moeder een gesprek gevoerd waarvan ik dacht dat ik het nooit zou kunnen. Ik was toen tien maanden met Amfora bezig en heb mijn moeder een brief geschreven. We wisten allemaal dat voor mijn moeder het einde naderde. Ik schreef een brief waarin ik haar bedankte en waarin ik schreef dat ik graag nog wat meer had gepraat over ons vader, maar dat was te moeilijk voor mij en voor haar. Ze had nog maar de brief ontvangen of ze telefoneerde en vroeg wanneer ik zou afkomen om te babbelen.

In dat gesprek met mijn moeder, twee maanden voor haar overlijden, heb ik veel gevraagd over mijn vader. Omdat ik daar veel te weinig van wist. Omdat daar thuis niet veel over gesproken werd. Het was voortdoen, hē, altijd, voor mijn moeder. Zorgen dat het lukt met de vijf jonge kinderen. Het was te gevoelig en te emotioneel. Als het over verdriet gaat, sparen mensen elkaar.

IK DENK DAT IK SOMS IETS TE SERIEUS BEN, IK ZOU WEL GRAAG MET MEER HUMOR DOOR HET LEVEN GAAN (LACHT). ALS IK MIJN VADER LANGER HAD GEKEND, HAD IK MISSCHIEN WEL GELEERD OM ZO IN HET LEVEN TE STAAN.

En praten ze er niet over. Ook wij. Het gebeurt heel vaak, leerde ik uit de vele eindelevensgesprekken die ik intussen mocht voeren.”

Herinner jij je zelf nog iets van je vader?

“Dat vragen mensen mij inderdaad vaak. Ik was 4,5 jaar toen mijn vader overleed. Hij was 34. Ik heb nog een paar flitsen, die ik gecheckt heb bij mijn moeder. Ik heb nog een nieuwjaarsbrief-voorgelezen op zijn ziekbed. Het is een verlieservaring die in mijn DNA zit. Iedereen in ons gezin is daar op een andere manier mee omgegaan. Mijn oudste zus was elf, ik was vier. Ik zat in een andere leeftijd, een ander besef. Het tekent je, in veel kleine dingen. In een nieuwjaarsbrief in de lagere school, waar de juf op het bord schrijft: ‘Liefste ouders’, en je schrijft dat over. En dan moet je dat zo goed en zo kwaad mogelijk uitwissen. Op 1 januari lees je die brief voor, en komt die ‘liefste ouders’ weer door die inkt.”

En je moeder? Ze was mama en papa tegelijk.

“Ze ging niet buitenshuis werken. Ze moest voortdoen met een weduwenpensioen, wat qua bedrag echt weinig was. Toch hebben we allemaal de kans gekregen om te studeren en om op kot te gaan. Hoe mijn moeder dat klaarspeelde, hoedje af! Dat zit nog in mij. Ik wil ook dat mijn kinderen een beetje economisch denken. Ik kan het niet >>

>> verdragen dat ze zuurverdiende centen verspelen. Ik wou graag op sportkamp, maar dat was te duur. Wij gingen naar de Chiro. Mijn moeder zei me in dat gesprek twee maanden voor haar dood: 'Als ons vader langer was blijven leven, dat hadden jullie misschien een ander leven gehad.' Maar dan zei ik: 'Alé moeder, ik ben toch gelukkig met mijn leven nu.' We hebben niets tekort gehad. Allemaal kunnen studeren, op kot. Ik heb de studies kunnen doen die ik graag had gedaan."

Wie was je vader?

"Mijn vader moet – als ik mijn moeder, familie en zijn vrienden beluister – een fantastische mens geweest zijn. Hij had ongelooflijk veel humor. Mijn moeder vertelde in dat bijzonder gesprek dat hij mopjes bleef maken voor wie hem kwam bezoeken toen hij ziek was. Hoe ziek ook, altijd goed voor een grap en een grol. Ik mis dat zelf. Ik denk dat ik soms iets te serieus ben, ik zou wel graag met meer humor door het leven gaan (lacht). Als ik mijn vader langer had gekend, had ik misschien wel geleerd om zo in het leven te staan.

Hij was heel geliefd. Een harde werker ook. Zijn droom was zijn gezin. Een warm nest, voor zijn kinderen. Alles zelf gebouwd, tuin aangelegd, boomgaard bijgekocht. Mijn moeder wou die droom verderzetten. Ze zei: 'Wij waren samen zo gelukkig, zó gelukkig.'"

Meer informatie over Amfora vind je op de website www.amfora.be

Afscheid dat verbindt

Hilde Ingels, Uitgeverij Lannoo,
> Win een exemplaar. Kijk op pag. 55.

HILDE INGELS

"Ik ben Hilde Ingels, 54 jaar en gehuwd met Dirk Vereecke. We hebben vier kinderen. Hanna en Minne, een tweeling van 21 jaar, David van 19 en Bavo van 17 jaar. Volop in de studenten. We weten waarom we werken (lacht). Ik geef sinds 1998 les en begeleid studenten aan de Arteveldehogeschool in Gent. Al werk ik op dit moment grotendeels voor Amfora, een vzw die ik in 2015 samen met Isabelle Desmidt ben gestart. We doen eindelevensgesprekken. In 2019 ben ik gestart met mensen op te leiden om gesprekken te voeren en dat creatief uit te werken.

Iedereen bij ons thuis is erg actief: in de sport, muziek, scouts of Chiro. Het allerbelangrijkste is dat de kinderen gezond zijn en zich goed in hun vel voelen. En dat ze goed overeenkomen. En dat ze overeenkomen en praten met elkaar. Ik hoop dat het ook zo blijft. In de opvoeding van mijn kinderen heb ik geleerd om voortdurend grenzen bij te stellen. Wat vroeger een principe was, pas je na verloop van tijd niet meer altijd heel strikt toe. Naarmate de kinderen groeien, word je als ouder milder. En dat is goed. Wij willen ze ook loslaten. Belangrijk is dat ze hun eigen weg kunnen gaan. Ik hoop dat ik hen later nooit zal verplichten om op bezoek te komen of dat ze voor ons moeten zorgen. Natuurlijk hoop je, dat de band goed blijft en dat je ze regelmatig ziet, maar dan is het aan hen. Als ik er niet meer ben, hoeven ze ook geen jaarlijkse herdenkingsviering doen. Ik heb zelf als kind geen goede herinneringen aan de herdenkingsmissen voor mijn vader. Ik heb hen al gezegd, in plaats van herdenkingsvieringen: doe iets waar je deugd aan beleeft, ga samen op weekend en amuseer je. Dat is me veel meer waard als herdenking."